

När ansvaret för pensionen ökar måste rådgivningen följa med

I slutet av 1990-talet fanns inte så många pensionsval att bekymra sig över för de flesta. I dag är allt annorlunda. Vi fick ett nytt allmänt pensionssystem som trädde i kraft i början av 2000-talet och alla stora tjänstepensionsavtal förhandlades om för 15–20 år sedan. I dag förväntas alla ta ett mycket större ansvar för sin pension. Det gäller både hur pengarna ska placeras för att växa så snabbt och säkert som möjligt och hur man ska utnyttja de möjligheter som finns för att skapa trygghet för familjen genom att välja eller välja bort återbetalningsskydd och försäkringsskydd av olika slag.

Det handlar om att välja fonder för premiepensionen, bestämma hur tjänstepensionen ska förvaltas, om man ska ha återbetalningsskydd eller ej, om man ska välja att använda en del av tjänstepensionspremien för att köpa extra efterlevandeskydd för familjen. Och när pensionen närmar sig ska man bestämma hur pengarna ska förvaltas under pensionstiden och hur länge olika delar av tjänstepensionen ska betalas ut. Det är inga lätta val och även om det finns en del bra digitala tjänster, som Min Pension, är det inte lätt att veta vad man ska göra och hur man ska välja. Och alla de här valen får stor betydelse för vår framtida pension och för hur familjens ekonomi påverkas om någon av familjeförsörjarna dör i förtid.

Ett robust system flyttar mer ansvar till individen

Förr var vi garanterade en viss procent av slutlönen i pensionen och det gällde både allmän pension och tjänstepension. På den tiden var det systemen som fick problem om den ekonomiska utvecklingen blev sämre än man räknat med. I dag hör vi ofta att vi har ett av världens mest robusta allmänna pensionssystem och det stämmer säkert. Men att det är robust beror på att det är vi som individer som får ta konsekvenserna om utvecklingen inte blir som förväntat. Lågt barnafödande och färre som arbetar i förhållande till antalet pensionärer är typiskt sådant som kan leda till lägre pensioner.

En annan orsak till att systemet beskrivs som "robust" är att pensionsåldern höjs successivt. I dag kan man tidigast få ut allmän pension från 64 år, medan den så kallade riktåldern är 67 år. Riktåldern är den ålder då man tidigast kan få del av det så kallade grundskyddet i det allmänna pensionssystemet. En viktig konsekvens av införandet av riktålder är att de som riskerar att få låg pension kommer att tvingas att arbeta allt längre innan de har möjlighet att gå i pension. Och de här åldersgränserna kommer att höjas ytterligare framöver.

Tjänstepensionen kräver mer än fondval

Tjänstepensionen innehåller fler val och möjligheter till individuell anpassning än den allmänna pensionen. Samtidigt pekar allt på att tjänstepensionen kommer att utgöra en allt större del av den totala pensionen. Och här pratas det mycket om val av fonder och förvaltning och de kan självklart vara viktiga. Men frågan är om inte val av skydd för familjen är ännu viktigare.

Valet av hur tjänstepensionen ska placeras och valet av återbetalningsskydd är två separata val. Den som saknar återbetalningsskydd får inte sitt intjänade pensionskapital utbetalt till familjen om han eller hon dör. Det är inte självklart att alla känner till den konsekvensen. Jag tror att många föräldrar skulle ha gjort ett annat val om de hade förstått hur deras tjänstepension fungerar.

Rådgivning får inte vara en lyx

I en värld där vi alla förväntas ta ett mycket större ansvar för vår pension och andra trygghetsfrågor borde det också vara lätt att få hjälp och råd kring hur man ska välja. Behovet av rådgivning har alltså vuxit kraftigt, men tillgången på rådgivning har inte alls ökat i samma takt. Rådgivning borde inte ses som en lyx och inte bara vara tillgänglig för dem med stora inkomster. Det borde vara en självklarhet att alla ska kunna få individuella råd om viktiga frågor som hela tiden blir ännu viktigare.

Helena Jendelid

vd, Hjerta

Om Hjerta

Hjerta är en medlemsägd organisation för fristående rådgivare inom försäkring, sparande och privatekonomi. Genom affärsstöd, struktur, upphandlade erbjudanden och gemensam förhandlingskraft stärker vi våra rådgivares konkurrenskraft och långsiktiga affär.

Hos Hjerta verkar rådgivare självständigt, men aldrig ensamma. Med lokal närvaro, starka partnerskap och ett brett erbjudande hjälper våra rådgivare företag och privatpersoner att fatta trygga och långsiktiga ekonomiska beslut.

Idag finns Hjerta på fler än 40 orter runt om i Sverige. Vi fortsätter att växa och utveckla nätverket för fristående rådgivare med ambitionen att bygga Sveriges starkaste plattform för långsiktig och kundnära rådgivning.